

FIȘA DISCIPLINEI
Mecanismele degradării picturii pe suport mobil
anul universitar 2025 – 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Artă Sacră.
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			Mecanismele degradării picturii pe suport mobil			Cod disciplină		ORL3035	
2.2. Titularul activității de curs			Asistent Univ. Dr. Grădinar Victoria						
2.3. Titularul activității de seminar			Asistent Univ. Dr. Grădinar Victoria						
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare (E/C/VP)	VP	2.7. Regimul disciplinei		DS	

3. Timpul total estimate (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	12	3.6. seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp de studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					6
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
3.5.3. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					17
3.5.4. Tutoriat					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități (exersări practice)					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					39
3.8. Total ore pe semestru					75
3.10 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. De curriculum	Notiuni de chimie, Biodeteriorarea operei de artă
4.2. De competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului	Participarea la prelegeri
5.2. De desfășurarea a seminarului/laboratorului	Participarea la analiza studiilor de caz

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/ esențiale	- Proiectarea și realizarea cadrului general specific de documentare, informare, cercetare teologică și artistică plastică: culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicarea practică, proces al realizării operei de artă plastică eclesială și conservării - restaurării acesteia - Indentificarea, analiza, explicarea, implementarea și reprezentarea iconografică a subiectelor teologice și a elementelor de limbaj plastic (grafic și cromatic) folosite în elaborarea artefactelor și a imaginii vizuale - Soluționarea problemelor de ambientare a spațiilor plastice (abordarea compozițională, identificarea modalității de redare a subiectelor picturale în spațiile eclesiale sau civile); identificarea, analiza și descrierea factorilor ce acționează în timp asupra stării de conservare a obiectelor de artă din patrimoniul eclesial - Propunerea și soluționarea tuturor problemelor tehnice și tehnologice de transpunere a subiectului teoretic în spațiu plastic (asimilarea tehnicilor artistice tradiționale) - Investigarea asistată de laboratoare specializate a stării de conservare și diagnoza problemelor ce conduc la degradarea obiectelor de artă; stabilirea unor tratamente adecvate, soluționarea tuturor problemelor tehnice, metodologice și tehnologice de conservare - restaurare (implementarea și asimilarea tehnicilor specifice) în vederea salvării, conservării și restaurării acestora - Consiliere profesională și de integrare socială
Competențe transversale	- Aplicarea adecvată a principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale definitorii pentru munca în sfera producerii operei de artă - Aplicarea eficientă a tehnicilor de relaționare în grup, asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților artistice, în echipă - Identificarea și aplicarea eficientă a metodelor și tehnicilor adecvate de învățare continuă în domeniul artistic și al protejării patrimoniului, conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Disciplina urmărește dobândirea competenței de a analiza opera de artă prin prisma cercetării științifice
---------------------------------------	---

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

	multidisciplinare; cunoașterea și manipularea (după caz) a aparatului tehnic folosit în investigarea operei de artă; citirea, corelarea și interpretarea datelor tehnice obținute în vederea diagnosticării și formulării tratamentelor pentru opera de artă degradată.
7.2 Obiectivele specifice	Acest curs prezintă mecanismele datorate diverselor situații și factori ce duc inevitabil la afectarea obiectelor de artă ,dar și formele de degradare ce pot fi vizibile cu ochiul liber sau prin intermediul instrumentelor optice de măsură.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Materiale constitutive ale operei de artă pe suport mobil. Lemnul.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
2. Materiale constitutive ale operei de artă pe suport mobil. Gesso	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
3. Materiale constitutive ale operei de artă pe suport mobil. Cleiurile	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
4. Materiale constitutive ale operei de artă pe suport mobil. Verniurile	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
5. Stratul de preparație	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
6. Lianți	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
7. Pigmenți	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
8. Factori de degradare chimică	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică

9. Umiditatea si temperatura	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
10. Temperatura	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
11. Relația dintre U și T și formele specifice de degradare produse de aceasta	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
12. Natura murdăriei și depunerilor aderente. Murdăria legată chimic	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
8.2 Seminar		
1. Lemnul ca suport pictural – analiză practică - Identificarea tipurilor de lemn utilizate în pictura pe suport mobil. - Observarea defectelor naturale și a celor cauzate de factori externi.	Dialog, studii de caz, dezbateri.	2 ore fizice
2. Gesso – caracteristici și comportament în timp - Realizarea unui eșantion de strat de grund pe un suport mic. - Compararea unor mostre de gesso vechi și noi, dacă sunt disponibile.	Dialog, studii de caz, dezbateri.	2 ore fizice
3. Cleiurile în restaurare – teste practice Compararea diferitelor tipuri de clei (iepure, pește, os) prin teste simple de solubilitate și aderență.	Dialog, studii de caz, dezbateri.	2 ore fizice
4. Verniurile – studiu de caz - Compararea aspectului unor verniuri naturale și sintetice. - Observarea îngălbenirii pe diverse suprafețe.	Dialog, studii de caz. dezbateri.	2 ore fizice
5. Stratul de preparație – importanță și defecte Identificarea vizuală a problemelor stratului de preparație în imagini sau mostre.	Dialog, studii de caz. dezbateri.	2 ore fizice
6. Lianți – impactul asupra stratului pictural Teste simple de comportament al uleiului, oului și al altor lianți pe hârtie sau carton grunduit.	Dialog, studii de caz. dezbateri.	2 ore fizice
7. Pigmenți tradiționali și moderni - Identificarea vizuală a diferențelor dintre pigmenți minerali și sintetici. - Discuție despre compatibilitatea lor cu diverși lianți.	Dialog, studii de caz. dezbateri.	2 ore fizice
8. Factori de degradare chimică – exemple practice Analiza vizuală a degradărilor chimice prin imagini și comparații.	Dialog, studii de caz. dezbateri.	2 ore fizice

9. Rolul umidității în degradarea picturilor	Dialog, studii de caz, dezbateri.	2 ore fizice
Experiment simplu cu variația umidității asupra hârtiei sau a unei plăci grunduite		
10. Influența temperaturii asupra materialelor artistice	Dialog, studii de caz, dezbateri.	2ore fizice
Studiu teoretic și exemple practice despre efectele schimbărilor de temperatură asupra stratului pictural.		
11. Interacțiunea dintre umiditate și temperatură	Dialog, studii de caz, dezbateri.	2ore fizice
Analiza unor cazuri de degradare din cauza acestor factori, bazată pe imagini și exemple.		
12. Murdăria și depunerile aderente – metode de îndepărtare	Dialog, studii de caz, dezbateri.	2 ore fizice
Compararea efectului apei, alcoolului și altor solvenți blânzi asupra suprafețelor murdare		
BIBLIOGRAFIE -Madeleine Hours-Miedan “Spre descoperirea picturii prin metode fizice” (traducere) Biblioteca M.N.A. București -Nene Unsemnskunde “Secțiuni transversale și analize chimice a eșantioanelor de vopsea” -ICOM Committee for Conservation and Preservation Cap. “Scientific examination of works of art” Biblioteca M.N.B. Suceava -Mariana Mustăță “Biologie vegetală” 1997 Ed. Carson -“Microbial Deterioration of Paintings” Intach Conservation Centre - India Luknow - sept.1989 - Paolo si Laura Mora- Conservarea picturilor Murale		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studiile de caz prezentate în timpul seminariilor și al cursurilor reprezintă ituații concrete din activitatea de conservare a patrimoniului, cu aplicabilitate în alte potențiale situații.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Participare la cursuri</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student</i>	30%
10.5 Seminar/laborator	<i>Participare la seminarii</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	30%
		<i>Implicare în dezbateri</i>	40%

		<i>seminarial</i>	
10.6 Standard minim de performanță: Însușirea terminologiei de specialitate și aplicarea corectă a acestora în identificare factorilor de degradare a operei de artă.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

29. 03. 2025

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament

17.04.2025

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".